

væsen, og man havde derfor gerne set en mere detaljeret analyse af hans forhold til den grundtvigsk-folkelige skolelinie. Det er således nok at tillægge Madvig lovlige megen indflydelse, når det uden nærmere dokumentation siges, at hans afvisning af en norrøn linie i gymnasiet har hindret al senere tilslutning til denne tanke.

Der mærkes mere af den traditionelle Madvig-opfattelse i Krarups artikel, men det skyldes vel til dels bogens disposition, hvor skildringen af Madvigs personlighed er skilt fra gennemgangen af hans indsats på de forskellige felter. Læseren får så fornøjelsen af selv at kombinere Bagges portræt af mennesket Madvig — suppleret med nogle interessante bemærkninger af dr. med. Ib Ostenfeldt om M's psyke — med de øvrige forfatteres oplysninger i fremstillingen af hans rigt facetterede virke.

Rektor Krarup understreger Madvigs utilbøjelighed til at lade latinen få en alt for stor plads i den lærde skole. Mod misbrug af den latinske grammatik til terperi advarede Madvig stærkt, men en ironisk skæbne — og svage lærere — har sørget for, at netop hans navn hyppigst er sat i forbindelse med den sorte skoles påståede åndløshed. Af Johs. Pedersens oversigt over Madvigs forhold til Videnskabernes selskab og Carlsbergfondet ses ligeledes, at Madvig ikke ønskede at fremme latin på modersmålets bekostning som lærd sprog. Latinen var for denne vor største latiner ikke målet i sig selv, men vejen til den antikke kultur, og han havde et skarpt blik for modersmålets og for de moderne sprogs betydning. Flere gange tog han til orde for nødvendigheden af også at pleje det i mange kredse upopulære tyske sprog.

I Johs. Pedersens afsnit strejffes Madvigs videnskabelige arbejde. Man forbløffes næster ved tanken om, at denne mand, der nåede meget i politikken, og som et liv igennem arbejdede for skolen, også virkede for universitetet og så endda gjorde sin ypperste indsats som klassisk filolog. Om de to sidste ting skal et kommende bind berette.

Hans P. Clausen.

Statsrådets forhandlinger 1848—1863. II. bind. 16. november 1848—30. august 1850. Udgivet af Rigsarkivet. (Munksgaard, 1956). 635 s.

Dette andet bind af statsrådets forhandlinger dækker en periode på næsten 2 år, mens det første på nogenlunde samme sidetal kun omfattede knap 11 måneder (se J. Saml. ny række III. bd., 147 ff). Protokollernes omfang er således svundet noget ind, efterhånden som statsrådets virksomhed udviklede sig. Dog refereres debatterne om de væsentligste spørgsmål i forbindelse med oprøret og krigen stadig ret udførligt.

Også i dette bind er teksten fremlagt uden udeladelser af nogen art, og udgiveren har fulgt de samme principper som i bd. I: ingen noter og kommentarer, men navne — og sagregister samt talerfortegnelse. — I et kommende 3. bd. loves protokollerne frem til udstedelsen af januarkundgørelsen 28. I. 1852.

Hans P. Clausen.

Biskop H. Martensens Breve. Udg. af Selskabet for Danmarks Kirkehistorie ved Bjørn Kornerup. I. Breve til L. Gude, 1848—1859. (Gads forlag, 1955).

Der findes et værk om Anatole France i morgensko; nu foreligger der også et om H. L. Martensen, Sjællands biskop 1854—84, og det har han skrevet selv i breve til sin ven og beundrer for ikke at sige epigon, L. Gude, der først var